

Latvijas lauku tūrisma mītņu nacionālā ekomarkējuma „Zaļais sertifikāts” kritēriji

I. Lauku tūrisma mītnes vides politika un rīcības plāns

Izvēles kritēriji (X)

No 3 punktiem, kurus iespējams iegūt izvēles un ideālo kritēriju jomā šajā kategorijā, minimālais punktu skaits ir 0 (3/0).

1. Lauku tūrisma mītnei ir izstrādāti vides politikas stratēģiskie dokumenti - vides plāns, kas satur vides pārskatu, un rīcības programma, kas nodrošina vides politikas īstenošanu turpmākajiem 3 gadiem.
2. Lauku tūrisma mītnē ir nozīmēta persona, kas ir atbildīga par vides jautājumiem un rīcības programmas īstenošanu.

Ideālie kritēriji (I) - NAV

II. Enerģijas resursu racionāla izmantošana

No 12 punktiem, kurus iespējams iegūt izvēles un ideālo kritēriju jomā šajā kategorijā, minimālais punktu skaits ir 3 (12/3).

Obligātie kritēriji (O)

3. Reizi mēnesī reģistrē siltumenerģijas patēriņu vai siltumenerģijas ražošanai izlietoto resursu patēriņu.
4. Kā enerģijas avotu neizmanto fosilo kurināmo veidus.
5. Apkurināmo un dzesējamo telpu logu izolācija atbilst normatīvajos dokumentos noteiktajām prasībām.
6. Ir izvietota informācija par elektroenerģijas ekonomēšanu telpu apgaismojumam.
7. Telpu un teritorijas apgaismojumam izmanto energoefektīvās spuldzes.
8. Siltumenerģijas efektīva izmantošana saunās un pirtīs.
9. Ēku siltumizolācija atbilst normatīvajos dokumentos noteiktajām minimālajām prasībām.

Izvēles kritēriji (X)

10. Vismaz 22 % no lauku tūrisma mītnē izmantotās elektroenerģijas tiek saražota, izmantojot atjaunojamus resursus. *(2,5 punkti)*
11. *Zaļā sertifikāta* darbības laikā iegādāto apkures katlu efektivitāte ir vismaz 80% (malkas apkures katlam vismaz 50%). *(2 punkti)*
12. Netiek izmantoti elektriskie roku žāvētāji. *(1 punkts)*

13. Lauku tūrisma mītnes teritorijas apgaismojums ir automatizēts vai citādi efektīvi vadāms. *(1 punkts)*
14. Sadzīves elektrotehnikai un biroja tehnikai ir enerģiju taupošas klases vai kategorijas marķējums. *(4 punkti)*
15. Apkures un kondicionēšanas ierīces ir regulējamās. *(1 punkts)*
16. Ir uzstādīti papildus enerģijas patēriņa kontroles mēraparāti. *(0,5 punkti)*

III. Ūdens resursu racionāla izmantošana

No 8 punktiem, kurus iespējams iegūt izvēles un ideālo kritēriju jomā šajā kategorijā, minimālais punktu skaits ir 2 (8 / 2).

Obligātie kritēriji (O)

17. Tiek veikta ūdens resursu patēriņa uzraudzība.
18. Mītnes darbinieki ir apmācīti katru dienu pārbaudīt, vai nav redzamas ūdens noplūdes, un rīkoties, lai tās novērstu, attiecīgā gadījumā veicot piemērotas darbības. Viesi ir aicināti informēt darbiniekus par jebkuru konstatēto ūdens noplūdi.
19. Viesiem ir iespēja pašiem noteikt veļas mainīšanas biežumu.
20. Tiek nodrošināta 100 % notekūdeņu attīrīšana.
21. Ūdens plūsma no krāniem un dušām nepārsniedz 12 litrus minūtē.

Izvēles kritēriji (X)

22. Vidējā plūsma no visiem krāniem un dušām, izņemot vannas krānus, nepārsniedz 8,5 litrus minūtē. *(1,5 punkti)*
23. Lietus notekūdeņus savāc un izmanto tehniskām vajadzībām. *(1,5 punkti)*
24. Vismaz 80 % no lauku tūrisma mītnē uzstādītajiem tualetes podiem ir aprīkoti ar ekonomisko ūdens patēriņa mehānismu. *(1,5 punkti)*
25. Vismaz 80 % no lauku tūrisma mītnē uzstādītajiem ūdens krāniem ūdens padeves regulēšana notiek ar maisītāja palīdzību, kas regulējams ar vienu roku. *(1 punkts)*
26. Veļas mazgāšanai izmantotās iekārtas patērē ne vairāk kā 12 litrus ūdens uz 1 kg veļas. *(1 punkts)*
27. Tiek izmantoti papildus ūdens patēriņa kontroles mēraparāti. *(0,5 punkti)*

Ideālie kritēriji (I)

28. Izmantošanai izvietotas separācijas vai ekoloģiskās sausās tualetes. *(1 punkts)*

IV. Atkritumu savākšana un pārstrāde

No 4 punktiem, kurus iespējams iegūt izvēles un ideālo kritēriju jomā šajā kategorijā, minimālais punktu skaits ir 1 (4/1).

Obligātie kritēriji (O)

29. Tiek veikta atkritumu uzraudzība.
30. Izstrādāta Lauku tūrisma mītnes iekšējā kārtība atkritumu savākšanai, šķirošanai un nodošanai centralizētai savākšanai, atbilstoši konkrētajai situācijai.
31. Lauku tūrisma mītnē klientiem ir nodrošināta iespēja sadzīves bīstamos atkritumus (izlietotās baterijas) novietot atsevišķi no citiem atkritumiem.
32. Notiek tūrisma mītnes saziņa ar pašvaldības administrāciju par atkritumu šķirošanas un savākšanas jautājumiem gadījumos, kad vietējā pašvaldība šos pakalpojumus nepiedāvā.
33. Klienti tiek informēti par atkritumu šķirošanas kārtību un ir radīti nepieciešamie apstākļi atkritumu šķirošanai numuros, koplietošanas telpās vai teritorijā.

Izvēles kritēriji (X)

34. Netiek lietoti vienreizlietojami izstrādājumi. *(1 punkts)*
35. Organiskas izcelsmes atkritumus kompostē vai tos izbaro dzīvniekiem. *(1 punkts)*
36. Lietotas mēbeles, tekstilmateriālus un citus materiālus pārdod vai atdod labdarības iestādēm vai citām apvienībām, kas savāc un otrreizēji sadala šādas preces. *(1 punkts)*
37. Lauku tūrisma mītnē izmantotie papīra izstrādājumi (tualetes papīrs, papīra dvieļi u.c.) izgatavoti no otrreiz pārstrādāta un nebalināta papīra. *(1 punkts)*

V. Tīrīšanas, mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļu izmantošana

No 6 punktiem, kurus iespējams iegūt izvēles un ideālo kritēriju jomā šajā kategorijā, minimālais punktu skaits ir 3 (6 / 3).

Obligātie kritēriji (O)

38. Dezinfekcijas līdzekļus izmanto tikai atbilstoši normatīvo dokumentu prasībām.
39. Personāls ir apmācīts dezinfekcijas līdzekļus lietot atbilstoši ražotāja instrukcijai un ieteikumiem.
40. Tiek izmantoti mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļi, kas nesatur hlora un bora savienojumus un nesatur vairāk kā 5% fosfora savienojumus.

Izvēles kritēriji (X)

41. Vismaz 80 % no lauku tūrisma mītnē izmantoto mazgāšanas un kopšanas līdzekļu ir piešķirts ekomarķējums. *(4 punkti)*
42. Netiek izmantoti videi kaitīgi gaisa atsvaidzinātāji, mēbeļu un citu priekšmetu kopšanas līdzekļi. *(1 punkts)*

Ideālie kritēriji (I)

43. Tiek iegādāti mazgāšanas, tīrīšanas un dezinfekcijas līdzekļi atkārtoti uzpildāmos vai lielos iepakojumos. *(0,5 punkti)*
44. Baltai un krāsainai veļai tiek lietoti atbilstoši mazgāšanas līdzekļi. *(0,5 punkti)*

VI. Bīstamie ķīmiskās izcelsmes produkti un materiāli

No 5.5 punktiem, kurus iespējams iegūt izvēles un ideālo kritēriju jomā šajā kategorijā, minimālais punktu skaits ir 2 (5.5 / 2).

Izvēles kritēriji (X)

45. Netiek izmantoti ledusskapji un saldētavas ar CFC (freona) un fluorkarbonāta pildījumu. *(0,5 punkti)*
46. Būvniecībā un telpu remontdarbos izmanto videi draudzīgus apdares materiālus. *(0,5 punkti)*
47. Ir paredzētas un tiek pielietotas tehnoloģijas bez ķīmisko vielu pielietošanas telpu uzkopšanā. *(0,5 punkti)*
48. Neizmanto tādas ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus un minerālmēslus, kas nelabvēlīgi ietekmē vidi. *(1 punkts)*
49. Tūrisma mītnē lieto dabiska materiāla gultas veļu, aizkarus, grīdas paklājus. *(0,5 punkti)*
50. Dzīvojamo telpu interjera priekšmeti izgatavoti, izmantojot dabiskus materiālus. *(0,5 punkti)*
51. Netiek izmantoti PVC grīdas klājumi un dārza mēbeles. *(0,5 punkti)*
52. Pie ārdurvīm novietoti kājslauķi. *(0,5 punkti)*

Ideālie kritēriji (I)

53. Būvniecībā un remontdarbos neizmanto azbestu saturošus materiālus. *(1 punkts)*

VII. Transporta pakalpojumi

No 2 punktiem, kurus iespējams iegūt izvēles un ideālo kritēriju jomā šajā kategorijā, minimālais punktu skaits ir 0,5 (2 / 0.5).

Obligātie kritēriji (O)

54. Klientiem ir pieejama informācija par sabiedriskā transporta un citu videi draudzīgo transportu izmantošanu.

Izvēles kritēriji (X)

55. Ir izveidots stāvlaukums klientu autotransporta novietošanai. *(1 punkts)*
56. Ir izveidota velotransporta novietne. *(0,5 punkti)*
57. Kā pārvietošanās līdzekļi, klientiem bez maksas ir pieejami velosipēdi. *(0,5 punkti)*

VIII. Pārtika un ēdināšanas pakalpojumi

No 6 punktiem, kurus iespējams iegūt izvēles un ideālo kritēriju jomā šajā kategorijā, minimālais punktu skaits ir 3 (6 / 3).

Izvēles kritēriji (X)

58. Klientiem tiek piedāvāti pašu saimniecībā, tuvējā apkārtnē un Latvijā audzēti un ražoti pārtikas produkti, dārzeņi un augļi. *(3 punkti)*
59. Klientiem tiek piedāvāti Latvijā audzēti un ražoti bioloģiski sertificēti pārtikas produkti. *(1 punkts)*
60. Klientiem tiek piedāvāti īpaši - oriģināli „firmas” ēdieni vai vietējām tradīcijām raksturīgi ēdieni un dzērieni. *(2 punkti)*

IX. Vides izglītība un informācija

No 4 punktiem, kurus iespējams iegūt izvēles un ideālo kritēriju jomā šajā kategorijā, minimālais punktu skaits ir 1 (4 / 1).

Obligātie kritēriji (O)

61. Klientiem pieejamā vietā atrodas “Ieteikumi tūristiem”, kas izstrādāti saskaņā ar *Zaļā sertifikāta* nolikumu.
62. *Zaļais sertifikāts* izlikts klientiem labi redzamā vietā. Klientiem pieejami *Zaļā sertifikāta* piešķiršanas kritēriji.
63. Ir ieviesti smēķēšanas noteikumi koplietošanas telpās un viesu numuros.

Izvēles kritēriji (X)

64. Tiek īstenota personāla apmācība par vides jautājumiem. *(1 punkts)*
65. Tiek veikta klientu aptauja par vides un *Zaļā sertifikāta* jautājumiem. *(1 punkts)*
66. Ir pieejama informācija par apkārtnes bioloģisko daudzveidību, kultūras, vēstures un dabas pieminekļiem. *(1,5 punkti)*
67. Tiek abonēti vai iegādāti specializētie preses izdevumi par vides aizsardzības tēmu. Ir pieejama profesionāla literatūra vai konferenču materiāli par vides jautājumiem. *(0,5 punkti)*

X. Videi draudzīgas aktivitātes

No 3 punktiem, kurus iespējams iegūt izvēles un ideālo kritēriju jomā šajā kategorijā, minimālais punktu skaits ir 1 (3 /1).

Izvēles kritēriji (X)

68. Apkalpojošais personāls ir sagatavots sniegt klientiem vispusīgu informāciju par vietējām dabas takām, kultūrvēstures pieminekļiem, videi draudzīgām aktivitātēm un var piedāvāt gida pakalpojumus. *(2 punkti)*
69. Lauku tūrisma mītnē vai tās apkārtnē klientiem tiek piedāvātas videi draudzīgas aktivitātes un inventāra noma (velo, nūjas, laivas, slēpes u.c.). *(1 punkts)*

XI. Bērnu un personu ar īpašām vajadzībām intereses

No 3.5 punktiem, kurus iespējams iegūt izvēles un ideālo kritēriju jomā šajā kategorijā, minimālais punktu skaits ir 0,5 (3.5/0,5).

Izvēles kritēriji (X)

70. Iekārtotas drošas un videi draudzīgas atpūtas un spēļu vietas bērniem. *(1 punkts)*

Ideālie kritēriji (I)

71. Apskatei pieejami mājdzīvnieki. *(0,5 punkti)*
72. Nodrošinātas patstāvīgas pārvietošanās iespējas personām ar īpašām vajadzībām dzīvojamās telpās un tuvējā apkārtnē. *(2 punkti)*

XII. Kultūrvēsturisko vērtību, tautas tradīciju un paražu mantojuma saglabāšana sadarbībā ar vietējiem uzņēmējiem un amatniekiem

No 6 punktiem, kurus iespējams iegūt izvēles un ideālo kritēriju jomā šajā kategorijā, minimālais punktu skaits ir 2 (6/2).

Izvēles kritēriji (X)

73. Iespēju robežās tūrisma uzņēmums palīdz saglabāt kultūras mantojumu. *(1 punkts)*
74. Klientiem ir iespēja apmeklēt unikālus vietējos kultūrvēsturiskos objektus. *(2 punkti)*
75. Notiek sadarbība ar vietējiem preču, suvenīru ražotājiem un pakalpojumu sniedzējiem. *(1 punkts)*

Ideālie kritēriji (I)

76. Lauku tūrisma mītne piedāvā un praktizē vidi izzinošus un izglītojošus pasākumus un aktivitātes, t.sk. par tautas tradīcijām un paražām. *(1,5 punkti)*
77. Klientiem ir iespēja piedalīties saimnieciskajos procesos un amatniecības meistardarbnīcās. *(0,5 punkti)*